

ANALİTİK EPİDEMİYOLOJİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ, VETERİNER FAKÜLTESİ,
MİKROBİYOLOJİ ANABİLİM DALI

Epidemiyolojik araştırma aşamaları

Amaç ve veri toplama

Verilerin analizi

Verilerin sunulması

Amaç ve veri toplama

- ✓ Problemin ortaya konulması
- ✓ Amacın belirlenmesi
- ✓ Amaca yönelik verilerin toplanması

Araştırmanın amacı ve tasarımı

- Araştırma öncelikleri (Hastalık, ekonomik kayıp, verim kaybı, vb.)
- Konu: Hastalıkların nedenleri, diğer faktörlerle ilişkileri, yayılmaları ve bulaşmaları
- Literatür taraması
- Problem araştırmaya değer mi?
- Problemi açıklayabilecek veriler mevcut mu? (literatür, kayıt)
- Araştırmayı yapmak için yeterli bilgi kaynağı var mı?

Amaç ve veri toplama

Amacın kesin sınırları bir **hipotez** ile belirlenir.

Hipotez ya da varsayım, bilimsel yöntemde olaylar arasında ilişkiler kurmak ve olayları bir nedene bağlamak üzere tasarlanan ve geçerli sayılan bir önermedir.

Epidemiyolojik bir hipotezde şu unsurlar bulunmalıdır:

- *Çalışılacak popülasyon*
- *Dikkate alınacak determinantlar*
- *Dikkate alınacak hastalık veya hastalıklar*
- *Determinantların hastalık sıklığı üzerindeki etkisi*
- *Biyolojik mantık*

-
- Çalışılacak popülasyon = Hedef popülasyon

Örnek popülasyon hedef popülasyonu yansıtacak nitelikte olmalıdır.

- Dikkate alınacak determinantlar

- ✓ Stres, iklim, beslenme ve bakım gibi determinantlar ne derecede belirlenebilir?
- ✓ Nasıl ölçülür?
- ✓ Ölçüm yöntemlerinin avantaj ve dezavantajları nelerdir?
- ✓ Bu yöntemler bu determinantları ölçmede ne kadar yeterlidir?

- Dikkate alınacak hastalıklar

- ✓ Hangi hayvanlar incelenen hastalıktan etkilenirler?
- ✓ Hangi klinik belirtiler dikkate alınacaktır?
- ✓ Hastalık sadece klinik belirtilere göre mi teşhis edilecektir?
- ✓ Tanıda laboratuvar desteği gerekli midir?
- ✓ Yeterli laboratuvar olanağı var mıdır?
- ✓ Tanı yöntemleri mevcut mudur? Hangi oranlar hesaplanacaktır?

- Determinantların hastalık sıklığı üzerindeki etkisi

- ✓Retrospektif çalışmalarda determinantın etkisini saptamak güçtür.

- Biyolojik mantık

- ✓Kurulan sebep-sonuç ilişkileri biyolojik anlamda mantıklı olmalıdır.
-

Verinin niteliği

- Epidemiyolog, hayvan gruplarında hastalığın sıklığını ve dağılımını araştırır.
- Bu süreç, **verilerin toplanması ve analizini** içerir.
- Veriler, klinik bulgular, nekropsi bulguları ya da laboratuvar bulguları ile ilgili olabilir.
- Araştırma prospektif olarak yapılırsa, epidemiyoloğun hangi verilerin toplanması gerektiğine karar vermesi gerekir.
- Araştırma retrospektif olarak yapılırsa, epidemiyolog mezbahalar, laboratuvarlar, klinikler ve diğer kuruluşlar tarafından toplanmış verileri kullanabilir.

Verilerin Sınıflandırılması

- Veriler, genel olarak kalitatif ve kantitatif olarak sınıflandırılabilir.

